

BALLAI LÁSZLÓ

Idegen fonal

© COPYRIGHT 2005, BALLAI LÁSZLÓ, MINDEN JOG FENNTARTVA.

MEGJELENT AZ „EZREDVÉG” IRODALMI, MŰVÉSZETI ÉS TÁRSADALOMKRITIKAI FOLYÓIRAT
XV ÉVFOLYAM, 1. (2005. JANUÁRI) SZÁMÁBAN.

EZ A MŰ AZ ÍRÓ HONLAPJÁRÓL, A
[HTTP://WWW.VASAROS.COM/ART/BALLAI/](http://www.vasaros.com/art/ballai/)
OLDALRÓL SZÁRMAZIK.

A SZÖVEG BÁRMINEMŰ MEGVÁLTOZTATÁSA, VALAMINT KERESKEDELMI CÉLÚ SOKSZOROSÍTÁSA
CSAK A SZERZŐ KÜLÖN, ÍRÁSBELI ENGEDÉLYÉVEL LEHETSÉGES.

E-MAIL: BALLAI@VASAROS.COM

(P) 2005, BY [VASAROS DOT COM](http://www.vasaros.com)

Legjobban az arcát szerettem. A tekintetét. Azt a természetességet, amellyel felfelé néz. A felfelé néző ember általában bágyatag. Nevetséges. Cecília arca mély érdeklődést tükröz. Női kíváncsiságot. És csak azután következik az áhítat. Vagy inkább szeretet. Talán nincs is különbség.

A szemek barna komolyságának visszaadását nagyon fontosnak tartottam. Olyan szemek ezek, amelyek előtt megjuhászodik Róma minden férfiája Sebhelyekkel borított marcona alakok, akik a perzsák nyilaitól sem rettennek meg. Ha Róma érdeke úgy kívánja, bárkit lekasabolnak. Bárkit, akinek nincs ilyen tekintete, vagy nem tekinthet rájuk. Mert orvul, vagy csuklyával a fején sújtják le. Azt hiszem, a csuklya nem az áldozat, hanem a hóhér miatt szükséges. Egy volt vadász mesélte, még a vadhúsfogyasztással is felhagyott, amióta sírni látott egy sebesült őzet. Egy őzet. És ha egy ilyen fejedelmi nővel találkozott volna, mint Cecília? Akinek pillantása fenségességről, egyszersmind érzelmegzaltságról tanúskodik. A gesztenyebarna szemek lángolását tovább hangsúlyozza az enyhén emelkedő szemöldök íve. Mégsem konzulok, császárok hódolatát keresik e szemek. A Mindenhatóra tekintenek csodálkozva. Csodálkozva is meg nem is. A női pillantás kettős fegyvere. Amelynek én nem vagyok birtokában. Csak bámulom nőtársaimat, mire képesek egy szempilla rezzenettel Ez az erő mégsem segíthetett Cecilián a végső pillanatban, amikor gyilkosai kezébe került.

Ó, mennyiszer elábrándoztam e tekinteten! Az angyalok éneklő kórusát figyelve Cecília azon tűnődik, földre dobja-e találmányát, az orgonát. Bármely ember alkotta hangszer tökéletlennek tetszhet Isten előtt. Még a kezében tartja, de biztos, hogy elejti. Tekintetével férfiakra néz, de csak azt látja, aki az Atyával egy. Fittyet hányva a Ceciliusok ősi nemzetségének, e pillantással léphetett be a keresztények közösségébe. Majd midőn szülei pogány nászra kényszerítették, e tekintettel értette meg férjével, Valerianusszal az ő magasabb hitét, amely nem engedheti földi nászba És nem igaz, hogy a férfi csupa barom. Valerianus nemhogy nem bántotta, hanem őszinte érdeklődés kelt benne az eszme iránt, amely a feleségétől elválasztja Cecília bevezette a közösségbe, ahol Valerianus megtapasztalta, hogy az eszme éppenhogy közelebb vezet Ceciliához, semmint bármely barbár nász azt lehetővé tenné. Angyal jelent meg előtte, aki vérvörös rózsából és rózsaszín liliomból font koszorút adott Ceciliának és neki Ekkor érkezett Valerianus öccse, Tiburius, hogy kifejezze jókívánságait. Tiburius érezte ugyan a virágok illatát, de nem láthatta azokat. Az Úr virágait csak a benne hívők láthatják. Mindez bele lett festve, szöve abba a tekintetbe.

Három évig dolgoztam az arcán, pontosabban a fején. Két évig csupán az idegen fonalakat távolítottam el Végeredményben a lelkünkben is folyvást idegen szálakat húzkodunk ki Valaki – évszázadokkal ezelőtt – nagyon barnává akarta varázsolni a szemét, és az arcát keretező hajkoronát. Szinte feketévé. Pedig nem lehet fekete! A test enyhén S alakban hajló íve rugalmasságot és stabilitást feltételez. Az ébenfa gyakrabban dől ki a viharban, mint a gesztenyefa Mancini professzor javasolta, ha nem vagyok bizonyos egy régi műtárgy eredeti színeiben, készítek róla fekete-fehér fényképet. Hosszú éveken át fényképeztem. Saját laboratóriumom is volt. Rengeteget tanultam mindebből Ma is fotózok. Régen nincs sötétkamrámm. Sem fotoapparátom. Csak behunyom a szemem. Fekete-fehér lesz a világ olyankor. De még soha nem fordult el, hogy perceken belül ki nem színesedett volna. Ha gobelint szemlélek, már le sem kell csuknom a szemhéjamat. Raffaello gobelinjén dolgozni pedig olyan nekem, mint a buranói asszonynak a csipkeverés.

Amikor a Ferences rendtől engem ajánlottak a Vatikán gobelinrestauráló műhelyébe, azt hittem, csak valami időszakos munkáról van szó. Anyám mérhetetlenül büszke volt rám. Soha nem jövök vissza onnan, mondta könnybe lábadó szemmel. És az én drága jó anyám azóta is, csakúgy, mint Perugiában, minden vasárnap délután meglátogat. Dermesztő

hidegben vagy perzselő hőségben. Fekete kendőjét összehúzza vagy lazábbra véve. Mind hajlottabban, mind lassabban jön, jön a fényesre kopott márványlépcsőkön. Nemrégiben, amikor a Szent Péter-bazilikában elmondott közös ima után búcsúzóra fogtuk, sűrű gondfelhő suhant át az arcán. Megijedtem. El is szégyelltem magamat, amiért soha addig eszembe nem jutott, özvegy édesanyámmal is történhet valami. Hogy egyszer csak nem jön többé. Aggódva hajoltam fölé. Már öt éve nem viszi ki a postás a nyugdíját, mondta az idős asszonyok halk szavával. A bankhoz utalják ki a pénzét, adtak hozzá egy kártyát. Hetvennyolc évesen még megtanulta, hogyan kezelje az automatát. Ezzel a vatikánival azonban sehogyan sem boldogul. Pedig kellene a pénz, hazafelé a buszra Minden automata ugyanolyan, bizonyára elromlott, gondoltam megkönnyebbülten. Rögtön el is kísértem a készülékhez. Bedugtam a kártyáját, megkérdeztem a kódot, és felvettem a kívánt összeget. Arra kért anyám, mutassam meg még egyszer, hogyan csináltam. Csak követnie kell az utasításokat. De nem tudja elolvasni Ekkor vettem észre, hogy a szövegezés *latinul* van. Milyen természetesnek tudnak tűnni a dolgok! Még aznap engedélyt kértem Petrucci főtisztelendő úrtól, hogy hetente egyszer meglátogathassam anyámat otthon. Persze, nem vasárnap. A római vasárnapot nem vehetem el tőle.

Amikor a Vatikánba jöttem, hat Raffaello-gobelin restaurálása várt rám és nővéreimre, akik szintén aznap érkeztek. A gobelinek a Sixtusi-kápolnában függtek, de javításuk nem várható tovább. Az első pillanatban kicsit izgultam, mert Mancini professzor mindig arra tanított, hogy a mi szakmánkban nincs manufaktúra, vagy ahogy manapság mondják, team-munka Képzelnék csak el Leonardót, Raffaellót és Michelangelót egy brigádban. Ha jó a restaurátor, mindent tud, azaz átlényegülhet a művésszé. Patrucci főtisztelendő úr, a restaurátorműhelyek felügyelője azonban arra kért bennünket, ismerkedjünk meg a művekkel, és kiki a hozzá legközelebb állót válassza. Már csak hárman dolgozunk. Ketten meghaltak, egy nővért, amikor Magyarországon újra alakulhatott a rend kolostora, visszahelyezték a hazájába Mindhármunkra vár tehát még a három félkész szőttes. Nem adják ki másnak, mert a római és a bolognai egyetem professzorai az utóbbi négyszáz évben csupán abban a kérdésben értettek egyet, hogy hozzánk fogható gobelinrestaurátorral még egyikük sem találkozott. Sőt, még azt is mondták, ujjunk egyedülálló módon érzi Raffaello minden rezdülését. Mi hárman, a nővéreimmel úgy véljük, hogy sokszor az emberek a tehetséget összetévesztik a tapasztalattal, csakúgy, mint az inspirációt, az inspirálóval. Raffaello Santi mester kezét ugyanúgy az Úr vezette egykoron, mint talán most a mienket.

Harminc évig dolgoztam a gobelinen. Lassan befejezem. Remélem, lesz még időm egy másik restaurálására is. Ha az Úr kegyelmes, és nincsen benne ennyi idegen fonál, akkor bizonyosan.

VÉGE